

панії "Нова технологія". Індекс прибутковості, що є власне показником ефективності інвестування, а не ефекту від інвестиційної діяльності, навпаки, є вищим при впровадженні технології, запропонованої компанією "Нова технологія", що дозволяє надати цьому проекту перевагу як такому, що приносить вищу віддачу на вкладений капітал.

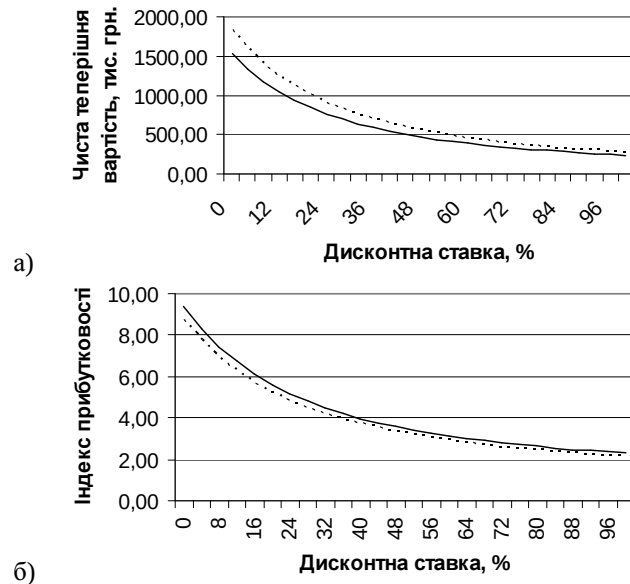

Рис. 2. Залежність величини показників ефективності інвестицій у виробництво туалетного паперу з макулатури від значення дисконтної ставки: а) чистої теперішньої вартості; б) індексу прибутковості; ряд 1 – технологія компанії "Нова технологія"; ряд 2 – технологія компанії "Лад-М"

Крім того, було проведено перевірку можливості реалізації проектів з використанням кредитних ресурсів та виконано аналіз чутливості реагування проектів за двома факторами: ціна макулатури та ціна туалетного паперу. Оцінка можливості реалізації проектів із залученням кредитних ресурсів показує можливість їх реалізації з використанням кредиту для фінансування основної частини інвестицій (передплата здійснюється за власний кошт), якщо при терміні кредитування один рік і більше використовується процентна ставка до 36 %. Повернення кредиту може відбуватися частинами чи одноразово. Використання кредитних ресурсів є можливим для обох проектів, хоча проект інвестування ЗАТ "Лад-М" дає можливість мати місячний часовий запас як при поверненні боргу частинами, так і одноразовому, а проект компанії "Нова технологія" – тільки при покритті боргу частинами.

Виконаний аналіз чутливості реагування показує, що зміна цін на макулатуру практично не впливає ні на зміну ЧТВ обох проектів, ні на зміну ІП. А зміна цін на туалетний папір впливає на зміну ЧТВ і ще більшою мірою – на зміну ІП, причому еластичність показників ефективності проекту ЗАТ "Лад-М" є вищою, ніж у проекту компанії "Нова технологія" (табл. 2).

Табл. 2. Результати аналізу чутливості реагування проектів виробництва туалетного паперу з макулатури за цінними факторами

Проекти і фактори	% зміни ціни	% зміни ЧТВ	Еластичність ЧТВ за ціною	% зміни ІП	Еластичність ІП за ціною
Компанія "Нова технологія":					
– ціна 1 т макулатури	1100,00	-42,86	0,04	-34,27	0,03
– ціна 1 т готової продукції	275,00	-715,55	2,60	-1546,61	5,62
ЗАТ "Лад-М":					
– ціна 1 т макулатури	1100,00	-35,74	0,03	-27,82	0,03
– ціна 1 т готової продукції	275,00	-1817,94	6,61	1995,01	7,25

Здійснений аналіз дозволяє зробити висновки щодо комерційної вигідності проектів інвестування в утилізацію ресурсно-цінних фракцій ТПВ, зокрема, виготовлення туалетного паперу з макулатури. Такі проекти, крім цього, слугують розвитку локальної системи поводження з ТПВ м. Рівне та регіональної – Рівненської області, оскільки дають змогу підвищити коефіцієнти утилізації, регенерації та використання макулатури, а також забезпечити не тільки отримання прибутку утилізаційними підприємствами, але й збільшити величину прибутків заготівельників ресурсно-цінних фракцій та величину доходів тих виробників ТПВ, що виступатимуть збирачами ресурсно-цінних фракцій, зокрема, макулатури.

Література

1. Пальгунов П.П., Сумароков М.В. Утилизация промышленных отходов. – М.: Стройиздат, 1990. – 347 с.
2. Стадницький Ю.І. Економіка природокористування. – Львів: ЛПІ, 1993. – 52 с.
3. Горбушин В.А. Производство санитарно-бытовых видов бумаги. – М.: Лесн. пром-сть, 1986. – 240 с.

УДК 630*624

Асист. В.З. Холявка – УкрДЛТУ

КОНЦЕПЦІЯ ПЛАТНОГО ЛІСОКОРИСТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЛІСОВОЇ ПОЛІТИКИ

Приведено основні принципи ведення сталого лісового господарства, проголошені на Міжнародній конференції ООН (Ріо-92). Запропоновано основні постулати, на яких повинна базуватися концепція платного лісокористування в Україні.

V.Z. Holyavka – USUFWT

The conception of paid forest use as an instrument of forest policy

This article gives main principles of forestry sustainability, proclaimed at the international conference of the UNO (United Nations Organization). At suggests the main postulates basis of the conception of paid forest use.

Концепція платного лісокористування розглядається нами як важливий інструмент лісової політики, спрямованої на розвиток сталого лісокористування, принципи якого проголошені на Міжнародній конференції ООН (Ріо-92), підтримані конференціями міністрів європейських країн у Страсбур-

зі (1990), Хельсінкі (1994), Лісабоні (1998) та Європейським парламентом. Вона повинна, перш за все, опиратися на такі принципи ведення сталого лісового господарства:

- додаткові витрати, що пов'язані із забезпеченням сталого розвитку лісового господарства, повинні рівномірно розподілятися на всі країни світу;
- лісові ресурси і лісові землі повинні використовуватися для соціальних, економічних, екологічних, культурних і духовних потреб в інтересах як теперішніх, так і майбутніх поколінь;
- рішення, що приймаються в сфері управління лісовим господарством, повинні бути прибутковими (економічно доцільними);
- країни світу повинні підтримувати такий міжнародний економічний клімат, який би був сприятливий для сталого розвитку лісів, забезпечував підтримку сталих моделей виробництва і споживання лісових продуктів, спрямований на викорінення бідності та забезпечення продовольчої безпеки;
- сталий лісовий менеджмент і використання лісів повинні здійснюватися на основі ефективної національної лісової політики та міжнародно погодженої методології і критеріїв (там, де це можливо впровадити).

Концепція платного лісокористування повинна бути такою, яка б спрямовувала лісове господарство України на реалізацію вказаних вище принципів сталого ведення лісового господарства. Вона, на нашу думку, повинна базуватися на таких постулатах:

1. Плата за спеціальне використання ресурсів деревини повинна становитися як рубок головного, так і проміжного користування лісом. Безоплатне використання деревини від рубок догляду за лісом і санітарних рубок має небажані екологічні наслідки, оскільки призводить до інтенсивної рубки молодняків і середньовікових насаджень, що суперечить принципам сталого ведення лісового господарства.

2. Плата за деревину від рубок проміжного користування повинна справлятися тільки за економічно доступні ресурси. Методика визначення економічно доступних лісових ресурсів добре відпрацьована як вітчизняними, так і зарубіжними авторами [1-3].

3. Плата за спеціальне використання ресурсів від рубок головного користування повинна ефективно виконувати стимулюючу функцію. Вона, на нашу думку, повинна стимулювати застосування екологічно безпечних технологій в лісозаготівельному виробництві, що передбачають використання повітряного і кінного транспорту, зменшення відходів та негативного впливу на довкілля тощо.

4. Плата за лісові ресурси нами розглядається як важливий інструмент національної лісової політики. Вона повинна бути складовою частиною економічних інструментів, що дозволить реформувати лісове господарство України на принципах ринкової економіки.

5. Плата за лісові ресурси повинна справлятися з врахуванням екологічної сертифікації лісів. Екологічна сертифікація лісів України буде сприяти сталому розвитку лісового господарства, укріпленню лісових підприємств України на внутрішньому і зовнішньому ринках.

6. Розмір плати за лісові ресурси повинен визначатися величиною ренти, яка утворюється в процесі експлуатації економічно доступних ресурсів. Методика визначення плати за спеціальне використання лісових ресурсів розроблена кафедрою економіки і менеджменту лісових підприємств. Вона опублікована в ряді наукових праць [4-6].

Література

1. Снякевич И.М., Туныя Ю.Ю. Стимулирование эколого-экономической эффективности лесопользования. – Львов: Вища школа, 1985. – 186 с.
2. Снякевич И.М. Эколого-экономическая классификация лесных ресурсов. – Лесной журнал, 1987, № 4. – С. 101-103.
3. Петров А.П. Методы экономических исследований в лесной промышленности зарубежных стран (обзор). – М.: ВНИПИЭИлеспром, 1973. – 68 с.
4. Снякевич И.М., Парандій Т.О., Лихопій Л.В. Нормативи плати за використання природних ресурсів живиці. – Лісовий журнал, 1994, № 1. – С. 9.
5. Снякевич И.М. Економіка природокористування. Навчальний посібник. – Львів: ІЗМН, 1996. – 156 с.
6. Снякевич И.М., Малык Л.Е., Дудюк В.С. Нормативы платы за использование лесосырьевых ресурсов. – Лесной журнал, 1988, № 2-3. – С. 178-18.

Станіслав Грзеляк, канд. екон. наук – Вища школа економічна в Бялостоку (Польща)

СТАН І ХАРАКТЕР РИНКУ ПРАЦІ – СВІТ, ЄВРОПА, ПОЛЬЩА

Тенденції глобалізації, які стають все більше і більше відчутними, стали передумовою ситуації, яка створилася на світовому ринку праці. Вона проявляється в можливостях і загрозах для країн і суспільств. Глобалізація створює передумови для забезпечення світового ринку сучасними товарами. Однак проблема полягає в несправедливому розподілі благ і в різниці рівнів розвитку. З іншого боку, глобалізація створює відчутну загрозу для певних країн і соціальних груп, особливо це стосується ринку праці. Робоча сила є мало рухливим фактором, і зростання безробіття стає проблемою в слабо розвинутих країнах. Стосовно деяких соціальних груп майбутнє представляється доволі в песимістичному забарвленні. У 21-му столітті 80 % працюючих (професіонально активних людей) може виявитися непотрібними.

Dr Stanisław Grzelak – Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku

Stan i charakter rynku pracy – Świat, Europa, Polska

Globalisation tendencies, which are becoming more and more conspicuous, are the prerequisite of the situation which has arisen on the world employment market. This results in opportunities and threats for countries and societies. Globalisation brings about the opportunities of providing the world with essential goods. The problem, however, lies in the inequitable division of the product and developmental discrepancies. On the other hand, globalisation constitutes a real threat for countries and social groups. It is beginning to manifest itself mainly in the sphere of the employment market. Work is a factor which is not sufficiently mobile and the rise in the number of unemployed people is becoming a problem of weaker and weaker countries and local governments. The future is pessimistic according to some groups. In the 21st century 80 percent of labour force (professionally active people) may turn out to be unnecessary.